

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

Kestävä kaupunki -ohjelman kokeilut I

**Www-sivut kestavakaupunki.fi
Twitter [@kestavakaupunki](https://twitter.com/kestavakaupunki), [#kestäväkaupunki](https://twitter.com/kestavakaupunki)
Virtuaalikortteli virtuaalikortteli.kestavakaupunki.fi**

Bike Lab Hämeenlinna

Kokeilussa edistettiin työllisyyttä ja pyöräilyä luomalla malli, jolla matalan kynnyksen pyöräpajasta voi siirtyä opiskelemaan ammatilliseen osatutkintoon polkupyörämekaniikkaa. Samalla tuettiin nuorten hyvinvointia ja yrittäjyyttä.

Tulokset

- Teki nuorten osaamisen näkyväksi jo pajaympäristössä ja toimi siirtymävaiheena kohti ammatillista koulutusta.
- Kokeilussa kehitetty pyörämekaanikko-koulutus on vakiintunut tutkinnonosaksi. Siihen laadittiin oppimateriaali sekä pilotoitiin koulutus, johon osallistui 8 opiskelijaa ja kaksi Ammattiopisto Tavastian autoalan opettajaa.

Vaikutukset

- Työpajatoiminnan ja ammatillisen koulutuksen yhteys vahvistui. Mallia hyödynnetään jatkossakin.
- Pysyväksi muodostunut pyörämekaanikko-koulutus lisää pyöräalan osaamista.
- Hyvää markkinointia pyöräilylle.
- Kokeilu lisäsi nuorten osaamista ja nuorille kesätyöpaikkoja.

Yhteistyössä

- Hämeenlinnan kaupunki
- Hämeenlinnan seudun 4H- yhdistys
- Ammattiopisto Tavastia
- Pyöräliitto ry
- Parolan Pyörähuolto
- Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

Hiedanranta-foorumi

Hankkeessa kehitettiin verkostotoiminnan malli ja luotiin Hiedanranta-foorumi, joka on jatkuva kaupunkikehittämisen tahoja yhteen tuova verkosto. Mallilla Tampereen Hiedanrannasta muodostuu houkutteleva ja hiilinegatiivinen kaupunginosa.

Tulokset

- Kokeilun tärkein tulos oli Hiedanrantafoorumin toimintamalli, jonka kehittämiseen osallistuvat asiantuntijat, tiedeyhteisö, yritykset ja kuntalaiset.
- Myös Hiedanrannassa sijaitsevan Jukolan innovaatiotilan toimivuudesta yhteiskehittämistilana saatiin jatkokehittämisideoita.

Vaikutukset

- Hankkeessa syntynyttä Hiedanrantafoorumia on tarkoitus hyödyntää jatkossa keskeisenä kaupunginosa-kehittämisen menetelmänä Tampereella.
- Tuloksia hyödynnetään tulevassa 6aika-kaupunkien KIEPPI -hankkeessa.
- Mallia voi skaalata myös muiden kaupunginosien kehittämisessä ja oppeja voi hyödyntää niin Suomessa kuin ulkomailla.

Yhteistyössä

- Tampereen kaupunki
- Tampereen yliopisto
- Business Tampere
- 4Front Oy
- Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

Kuva: MDI

NääSMaaS: Tampereen alueen koululaisten kyytipalvelu

Kokeilussa testattiin harrastuskyytipalvelun toimivuutta järjestämällä 3.-9.-luokkalaisille yhteiskuljetus koululta harrastuksiin ja takaisin valitulle jättöpaikalle. Kokeilulla vähennettiin yksityisautoilua ja sen ympäristöhaittoja sekä säästettiin vanhempien aikaa ja hermoja. Pidemmällä aikavälillä palvelu tarjoaa lapsille tasapuolisempia mahdollisuuksia matalan kynnyksen harrastuksiin.

Tulokset

- 90 % vanhemmista on kiinnostunut palvelusta, mutta vain 20 % kiinnostuneista käyttää sitä. Käyttäjistä 90 % on tyytyväisiä. Vanhemmat ovat valmiita maksamaan kyydistä 3-5 euroa.
- Havaittiin, että reittioptimointi ja riittävä oppilas-volyymi ovat keskeisiä palvelun onnistumiseen.
- Kokeiltu palvelu ei vakiintunut käyttöön. Sen hinta olisi muodostunut liian korkeaksi. Lisäksi on logistisesti haastavaa, kun harrastukset ovat eri puolilla eri aikoihin. Palvelu vaatii jatkokehittelyä.

Vaikutukset

- Vakiintuessaan tarjoaisi tasapuolisemmat harjoittelumahdollisuudet ja harrastuskustannukset suuremmalle lapsijoukolle.
- Perheiden yhteinen aika iltaisin lisääntyisi, kun ohjatut harjoittelut keskitettäisiin ilta-aikoihin. Lapsille jäisi myös aikaa omaehtoiseen liikkumiseen ja pihapeleihin. Lisäksi ammatti-valmentajien työpäivät tiivistyisivät ja lyhenisivät.

Yhteistyössä

- Tampereen kaupunki
- MDI Public Oy
- WSP Finland Oy
- Urheiluseurat
- Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

Kuva: Jenni-Justiina Niemi, HSY

Kestävät asemanseudut: Ilmastoviisas alue -työkalu

Kokeilussa tuotettiin kaupunkisuunnittelun avuksi työkalu, jolla voidaan suunnitella ilmastoviisaita asemanseutuja. Työkalu perustuu EU-rahoitteisessa SMART-MR -hankkeessa kehitettyyn Low Carbon District- konseptiin. Konsepti koostuu neljästä osa-alueesta: maankäyttö, asuminen, liikkuminen sekä palvelut ja elinkeinot.

Tulokset

- Hanke loi helpokäyttöisen, mutta kestävyysteemoja kokonaisvaltaisesti tarkastelevan työkalun kaupunki-suunnittelijoille ja aluekehittämisen toimijoille.
- Valmista työkalua osoitteessa www.ilmastoviisasalue.fi voi hyödyntää aluesuunnittelussa.
- Kokeilu tuotti tietoa siitä, miten aluesuunnittelun toimenpide-ehdotuksia voidaan visualisoida ja koota palvelupaketiksi.

Vaikutukset

- Työkalulla vähähiilisestä ja kiertotalouden mukaisesta yhdyskuntasuunnittelusta tulee entistä sujuvampaa.
- Työpajakortit helpottavat vuorovaikutteista kestävien alueiden suunnittelua ja tavoitteiden määrittelyä.

Yhteistyössä

- Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY
- Ympäristöministeriö

Nuoret ja päättäjät kaupunkikävelyllä, Kuva: Miriam Sewón, Valonia.

Nuoret ilmasto- ja kestävän kehityksen kirittäjinä

Kokeilussa lisättiin nuorten ja päättäjien välistä kohtaamista, ja siten nuorten osallisuuden kokemusta ilmasto- ja kestävän kehityksen päätöksenteossa. Kehitetystä toimintamallista nuoret kutsuvat kotikaupunkinsa päättäjiä yhteiseen keskusteluun kolmessa eri tilaisuudessa.

Tulokset

- Hankkeessa kehitettiin toimintamalli, joka tuo yhteiskunnallisen vaikuttamisen keinot lähemmäs nuoria. Toimintamalli materiaaleineen löytyy verkosta: <https://www.valonia.fi/materiaali/ilmastokirittajat/>
- Päättäjät kokivat keskustelut inspiraation lähteeksi kestävyysteemojen edistämiseen.
- Keskustelevat työpajat ja kaupunkikävelyt, joissa nuoret pääsivät rennosti sanoittamaan ajatuksiaan, koettiin hyväksi.
- Kokeilu tavoitti myös sellaisia nuoria, jotka eivät olleet valmiiksi aktiivisia (kuten nuorisovaltuustossa).

Vaikutukset

- Materiaalipakettia voi hyödyntää demokratia- ja kasvatuksessa ympäri Suomen.
- Toiminta voi olla yksi keino nuorten ilmastoahdistuksen vähentämiseksi.

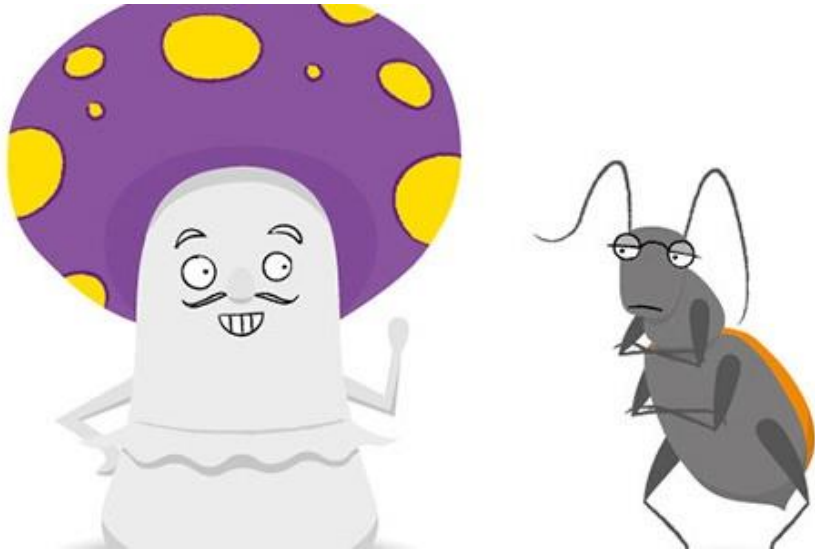

Yhteistyössä

- Varsinais-Suomen liitto / Valonia
- Salon kaupunki
- Ympäristöministeriö

Niukoista resursseista Suomen parasta ympäristöviestintää!

Kokeilussa rakennettiin yhdessä usean kunnan kesken toimintamalli laadukkaan ympäristöviestinnän tuottamiseksi. Osallistujat halusivat tehdä Suomen vaikuttavinta ja hauskinda paikallista ilmasto- ja ympäristöviestintää positiivisella ja ratkaisukeskeisellä tavalla.

Tulokset

- Luotiin viestinnän check list positiiviseen ja ratkaisukeskeiseen ympäristöviestintään.
- Oivallettiin, että viestinnän pitää olla monikanavaista. Sosiaalisen median painoarvo onkin luultua pienempi.
- Yllätys oli, että nuoret pitävät nykyisinkin arvossa koulua luotettavan tiedon lähteenä ja toivoivat viestien tuomista kouluihin.

Vaikutukset

- Hankkeen osallistujakunnat jatkoivat yhteisen viestinnän toteuttamista kevästä 2020 alkaen. Yhteistyötä jatketaan myös koulujen kanssa.
- Kokeilu toimii esimerkkinä onnistuneesta kuntien välisestä yhteistyöstä muille.

Yhteistyössä

- Ration kaupunki
- Kaarinan kaupunki
- Liedon kunta
- Naantalin kaupunki
- Ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

KESTÄVÄ
KAUPUNKI

Kuva: Nina Roisko, Keravan kaupunki

Keravan kaupunkipyörät

Keravalla kokeiltiin ekologista kaupunkipyöräjärjestelmää. Hylätyistä polkupyöristä kunnostettiin toimivia kaupunkipyöriä kaupunkilaisten käyttöön. Pyörillä luotiin yhteisöllisyyttä kuntalaisten kesken sekä pyrittiin vähentämään luvattomasti lainattujen pyörien määrää.

Tulokset

- Kokeilussa huomattiin, että jotta kaupunkilaiset löytäisivät pyörät, niille pitää olla oma näkyvä parkki, joku muu tapa erottaa ne muista pyöristä tai sijainnit osoittava sovellus.
- Ilman lukkoa ja maksua pyörät helposti ”katosivat” jonkun omaan käyttöön. Kesällä 2020 otettiin käyttöön lukot ja pieni maksu.

Vaikutukset

- Kokeilu osoitti, että kaupunkipyörille löytyy kysyntää, mikä pohjustaa mahdollisen kiinteän kaupunki-pyöräjärjestelmän hankintaa.
- Havaittiin, että hylätyistä pyöristä voi saada aikaan kaupunkipyöräjärjestelmän edullisesti.
- Jalotus ry jatkoi Keravalla toimintaa kesällä 2020.

Yhteistyössä

- Keravan kaupunki
- Ympäristöministeriö

Ketun kierrätys -mobiilipeli ympäristökasvatuksessa

Kuopiossa kehitettiin Ketun kierrätys -mobiilipeli työkaluksi koulujen ympäristökasvatukseen erityisesti kestävän kuluttamisen ja lajittelun teemoihin. Peli herättää miettimään omia kulutusvalintoja sekä antaa monipuolisesti tietoa kestävän kuluttamisen ratkaisuista.

Tulokset

- Hankkeessa tuotettu Ketun kierrätys -peli on ladattavissa sovelluskaupoista.
- Pelin testaaminen vuorovaikutuksessa oppilaiden kanssa kannattaa. Testi-kierroksille osallistuneet oppilaat näkivät, miten peli oli kehittynyt heidän ideoidensa ja palautteen perusteella, mikä motivoi antamaan palautetta.
- Opetuksen kannalta on tärkeää, että pelissä on eri tasoja ja vaikeusasteita, jotta se soveltuu eri ikäluokille ja osaamistasoihin.

Vaikutukset

- Peli on mahdollista ottaa käyttöön ympäristökasvatuksessa valtakunnallisesti, kunhan vain alueelliset jätehuollon eroavaisuudet huomioidaan.

Yhteistyössä

- Kuopion kaupunki
- Jätekuikko Oy
- Rx3 Studio Oy
- Ympäristöministeriö

